

*Тетяна Мірошніченко,
ORCID iD 0000-0003-3067-0470
методист кафедри теорії й методики
мовно-літературної та художньо-естетичної освіти
Миколаївський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
вул. Адміральська, 4-а, 54001, м. Миколаїв, Україна
tetiana.miroshnychenko@moipro.mk.ua*

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИТЯЧИХ СВЯТ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

У статті розглянуті питання організації дитячих свят у закладах дошкільної освіти з урахуванням нових карантинних обмежень. Подані методичні рекомендації музичним керівникам та вихователям щодо проведення виховного заходу на відкритому повітрі. Акцентовано увагу на ефективності інтеграції музичного та екологічного виховання в цілісному розвитку особистості дитини. Висвітлено переваги використання сучасних форм проведення виховних заходів у формі квесту.

Запропоновано авторський сценарій осіннього свята у формі квесту «У пошуках чарівної скрині Осені», який на практичному матеріалі театралізованого дійства дає можливість показати вплив на розвиток дітей дошкільного віку засобами музики. Це сприятиме активному пізнанню навколишнього світу та себе в ньому, створюватиме підґрунтя для природного формування музичних здібностей та активно впливатиме на загальний культурний розвиток.

Ключові слова: дитяче свято на повітрі; заклад дошкільної освіти; квест; музичне виховання; музичний керівник; сценарій.

© Мірошніченко Т. В., 2021

Вступ. Кожної осені наприкінці жовтня – на початку листопада в закладах дошкільної освіти України відбуваються «Осінні свята» – яскраві музично-літературні, зазвичай, театралізовані дійства, під час яких діти мають змогу перевітлитися в різноманітних героїв, співати, танцювати, грати в ігри та декламувати вірші на осінню тематику.

Такі свята, відповідно до чинних програм, є обов'язковою формою організації освітнього процесу з музичного виховання в закладах дошкільної освіти, головною метою яких є визначення проміжного рівня розвитку спеціальних мистецьких (мистецько-творча, музична) компетентностей: музичний слух, володіння голосом, ритмічне відчуття, пластичне інтонування, артистизм, творчі здібності, а також вихован-

ня в дітей бажання працювати в команді, уміння діяти та приймати рішення в нових умовах, здобувати знання з різних освітніх напрямів (мистецької, літературної, мовленнєвої, природничої, екологічної).

Підготовку до свят доцільно розпочинати заздалегідь: вивчати мистецький та літературний репертуар: сольні, ансамблеві та хорові пісні, таночки, оркестри, вірші та казки; виготовляти яскраві костюми та атрибути; музичну залу прикрашати відповідно до тематики свята.

Із 2019 року, коли у світі почалася пандемія, викликана коронавірусною хворобою COVID-19, музичні керівники закладів дошкільної освіти, виконуючи нові карантинні вимоги, почали проводити музичні заняття на повітрі і діти потрапили в інший вимір мистецького виховання, яке

логічно поєдналося з екологічним: природа не за вікном, а навколо нас; простір, не обмежений стінами музичної зали або групової кімнати, осіннє ароматне повітря, яке не треба уявляти. Суттєво змінюється якість знань про явища природи, які діти бачать навколо себе, порівняно з тими, які відображені на картинках. Діти легко і невимушено імпровізують «Вальс листочків», спостерігаючи їхній плавний та неспішний політ до землі, із захопленням намагаються відтворити спів птахів, яких чують навколо себе.

Із огляду на подвійний вплив мистецького та екологічного виховання на розвиток дитини цілком логічно організувати підсумкові осінні свята на природі.

Метою статті є висвітлення питань організації дитячих свят на повітрі в закладах дошкільної освіти.

Завдання:

1. Визначити переваги впровадження сучасних форм проведення виховних заходів у формі квесту.
2. Подати приклад сценарію осіннього свята на свіжому повітрі з рекомендаціями щодо його проведення.
3. Продемонструвати використання методів та прийомів ефективного впливу на художньо-естетичний розвиток дошкільників.

Виклад основного матеріалу. Святковий захід у дошкільному закладі освіти має відповідати принципам свідомості, наочності, послідовності, доступності та зв'язку навчання з життям. Під час організації свята на повітрі додаткову увагу потрібно приділяти створенню безпечного освітнього середовища. Крім того, виникає важливе питання, як утримати увагу дітей на сюжеті дійства, якщо навколо відбувається стільки цікавого – літають птахи та навіть літаки, їдуть машини, люди поспішають на роботу, а двірник згрібає листя в саду.

Готуючи свято на повітрі, пропонуємо дотримуватися таких принципів: усвідомленості, відповідності, наочності, послідовності та систематичності, доступності, зв'язку навчання з життям. Для виконання всіх завдань, які висувуються до ви-

ховного заходу для дітей дошкільного віку, та відповідно до нових карантинних вимог пропонуємо дотримуватися таких рекомендацій:

1. Дітям має бути цікаво. Коли малюки захоплюються сюжетом і цілком занурюються в дійство, вони насправді не будуть відволікатися на другорядні на цей час події.
2. Свято має проводитись у швидкому темпі без пауз та зупинок. Постійне залучення всіх дітей до різних видів діяльності – спів, спостереження, танець, декламування віршів, гра – не дозволить малюкам сумувати та втрачати увагу.
3. Ведучим необхідно творчо ставитися до відтворення сценарію і бути готовими до будь-яких незапланованих подій, запитань від дітей і навіть мікрозмін у сюжеті відповідно до обставин.
4. Хід свята, головні герої, сюжетні лінії і, звичайно, сюрпризні моменти діти не повинні знати заздалегідь. А пісні, таночки, вірші, ігри – навпаки, мають бути добре знайомі, щоби діти з готовністю та бажанням брали участь у всіх видах діяльності.
5. Тривалість свята має враховувати вікові психічні та фізіологічні особливості дітей: до 15–20 хвилин у I молодшій групі, 20–25 хвилин у II молодшій групі, до 30 хвилин у середній групі та 35–40 хвилин у старшій групі.
6. Масові заходи для дітей на повітрі доцільно організувати в таких активних формах, як: свято-подорож, свято-екскурсія, свято-квест тощо.

Запропонований авторський сценарій «У пошуках чарівної скрині Осені» для дітей середньої групи (5-ий рік життя) відповідає всім основним вимогам організації свят на повітрі в закладах дошкільної освіти й надає такі переваги:

- форма квесту дасть змогу максимально залучити всіх дітей до активної пошукової, творчої та розумової діяльності;

- час проведення до 30 хвилин не спричинить перевтому;
- перевтілення вихователів і самих дітей під час дійства в різних героїв, зустріч із різними іграшковими персонажами та виконання різноманітних завдань, зрештою, пошуки і розгадування секрету «чарівної скрині» сформулюють стійку зацікавленість та намагання якомога краще проявити всі свої творчі, артистичні та розумові здібності.

До обов'язкових компонентів попередньої підготовки до свята належать:

- вивчення з дітьми мистецького та літературного матеріалу: пісень «Осінь в золотій хустинці», сл. і муз. Н. П. Бобкової, пер. Л. Анніної, «У садочку живуть любов і ласка», сл. і муз. В. Лисенко, «Краплинки», сл. Ю. Хандожинської, муз. Н. Антоник, «Танець осінніх листочків» сл. А. Макшанцевої, муз. А. Філіпенка, рухливої гри «А я від тебе утечу», сл. і муз. А. І. Буренніної, пер. Б. Яворського, оркестру дитячих шумових інструментів «Грибочки» під пісню «Грибочки», сл. і муз. Н. Куликової, пер. В. Рубан та віршів про заклад дошкільної освіти, дощик, гриби.
- пошиття костюмів (елементів) Мухоморки, Колобка, Краплинок, Грибочків та Чарівної осінньої хустки;
- виготовлення шумових інструментів «Грибочки» з пластикових пляшок, крупи, кольорового картону та оракалу;
- оздоблення «Чарівної скрині Осені» та наповнення її «сюрпризом» – осінніми яблуками.

У день свята на подвір'ї закладу обляштовуються 4 тематичні сцени:

1. Біля виходу з будівлі дитячого садка, де діти зможуть помилуватися красою осінньої пори року і «несподівано» зустріти головну героїню свята – красуню Мухоморку (вихователь).
2. «Бабине подвір'я», на якому діти допоможуть веселому Колобку (вихователь) прибрати подвір'я.

3. «Лісова галявинка», де живе Їжачок (інструктор із фізичної культури або іграшка), «ростуть» «грибочки» та на землі є велика кількість красивих осінніх листочків (як мінімум по 2 на кожну дитину та дорослих).

4. Груповий майданчик, на якому діти і знайдуть «Чарівну скриню Осені».

На шляху від «Бабиного подвір'я» до «Лісової галявинки» вихователі розміщують іграшки: зайчика, білочку, ведмедика.

СЦЕНА 1. Майданчик біля виходу з дитячого садка

Під спокійну фонову музику діти виходять із садочка, вільно розташовуються навколо вихователя.

Вихователь:

- Подивіться, малюки,
Як красиво навкруги:
Жовте листячко летить,
Під ногами шелестить...

Разом з дітьми:

Ш-ш-ш-ш... *(потирають долоньки рук, відтворюючи шелест листочків)*

- А он, високо вгорі
Пролітають журавлі....

Разом з дітьми:

Кур-ли, кур-ли, кур-ли.... *(показуємо руками крила птахів)*

- І сонечко уже не пригріває...

А як ця пора року зветься, хто з вас знає?

Діти орієнтовно мають сказати:

-Осінь!

Вихователь:

- Так. Це справді Осінь. А ще сонечко часто закривають хмарки. І тоді...

- Починають накрапати дощики, ось такі:
крап, крап, крап, крап... *(виконуємо оплески повільно)*

- Дужче, дужче: крап-крап-крап-крап-крап-крап-крап... *(виконуємо швидкі оплески)*

- Дощик тарабанить по даху: ту-пу, ту-пу, ту-пу, ту-пу.... *(тупаємо)*

- Т-с-с-с.... Пройшов дощик. Стало тихо-тихо.... *(пауза)*

- І знову з'явилося сонечко. Ура! (усі разом)

Лунає активна, весела фонову музику – тема «Мухоморки»

Вихователь:

-Ой, а хто це в нас з'явився?

З-за дерева або ялинки виходить Мухоморка

Мухоморка:

-Ах, як прекрасно! Як казково!

Після дощичку так мені чудово!

Моє личенько біленьке вмилося чистенько.

А капелюшок червоненький став такий

гарненький!

Я – найкрасивіша в світі! Справді ж, діти?

Вихователь роздивляється Мухоморку і промовляє:

-Так, так.... Капелюшок червоненький....

На нім цяточка біленькі.....

Здогадалися, діти?

Це ж – Мухоморка! Гриб дуже ядовитий!

Тож... Не будемо з тобою ми дружити!

Мухоморка:

-Ах так?! Тоді я не розкажу вам свою таємницю!

Вихователь:

-Яку таку таємницю?

Мухоморка:

-Ні, ні, ні. Тепер і не просить, нічого вам не скажу. *(уходить від дітей, але потім повертається)* От тільки.... А у вас скрині часом немає?...

Вихователь:

-Скрині? Якої ще скрині?.... *(і в цей час, поки Мухоморка буде емоційно розповідати*

ти та відволікати увагу дітей, іде на «Бабусине подвір'я» та переодягається в костюм Колобка.)

Мухоморка:

-Якби ж то я знала.... Просто...., поки під ялинкою я підростала,

Чула, як сорока скрекотала, що

Осінь-чарівниця СКАРБ у скриню поклала!

Але де вона її сховала, я не почула і не знаю...

Тож... тепер усюди я її шукаю і шукаю....

(ходить, заглядає під лавки, дерева, ялинки) Та скрині тої ніде немає!...

Починає залучати до активності дітей

-А ти, дівчинко, скриню не бачила? А ти, хлопчику? А може вона захована в тебе під капелюшком?...

Що, ні в кого немає? То

нумо разом її пошукаємо під лавкою та під ялинкою... Ні! Ніде тої скрині немає....

Але ж так хочеться її знайти... *(озирається навколо, бачить «Бабине подвір'я»)*

О! А там що? Бабине подвір'я? Так, так,

так... У бабусеньок завжди багато різних цікавих речей.... Може, і скриня чарівна

знайдеться? Треба там її пошукати. А ви допоможете мені, малята? А щоби веселіше було нам іти, заспіваймо, малюки!

Діти співають хором пісню «Осінь в золотій хустині»,

сл. і муз. Н. П. Бобкової, пер. Л. Анніної
виконуючи рухи за змістом та рухаючись до «Бабиного подвір'я»

Вихованці середньої групи НВК № 2 «Зоря»: Адеєв Лев, Головкін Ілля, Гордій Рінат, Іванов Сашко, Ковтуненко Катерина, Колков Макс, Котолов Алан, Ухаренко Михайло, Фурманова Марічка; вихователі: А. А. Бігунець, А. А. Проценко.

СЦЕНА II. «Бабине подвір'я»

Мухоморка:

-О! Ось ми вже і прийшли! Нумо, подивімося, де тут можна скриню заховати. (активізує дітей, шукають разом) Може, тут? А може, ось тут?....

Виходить Колобок:

-Агов, шановні! А що це ви тут робите, на подвір'ї моїх любих баби і діда?

Мухоморка:

-О... А це що? Ти хто? Ти – дід?

Колобок:

-Ні!

Мухоморка:

-А.... тоді ти баба?

Колобок:

-Зовсім ні! Я смачненький Колобок, Рум'янесенький бочок.

А от ви, хто такі?

Мухоморка:

-А це малята з дитячого садка!

Колобок:

-Із дитячого садка?

Про таке не знаю я...

То розкажіть скоріш, малята,

Про ваш садок дитячий.

Діти розповідають вірші про садок

1. Всі малята до садочка

Кожен ранок поспішають.

А маляток у садочку

Вихователі стрічають.

2. Вихователька чудова

Грає з нами знову й знову.

Дуже любимо її.

Вона найкраща на землі.

3. Садок дитячий – другий дім,

Так добре й затишно у нім.

Тут ми граємо, будуємо.

Ми в садочку не сумуємо!

4. А як почнуть нас всіх збирати

До музичної кімнати –

Значить, будем танцювати

Та ще й пісеньку співати!

*Діти виконують загальну пісню «У садочку живуть любов і ласка»,
сл. і муз. В. Лисенко*

Мухоморка:

-Ну от, ти почув, Колобочку? У них у садочку є і любов, і ласка, і добро, і казка....

А от скрині немає...

Колобок:

-Скрині? Діти, а яку скриню шукає Мухоморка?

Діти розповідають, фантазують, що в ній може бути сховано...

Колобок:

-Оце так! Таку скриню і мені

Дуже хочеться знайти.

Але... на подвір'ї так сміття багато.

Тож спочатку нам його потрібно все прибрати...

То починаймо, малята!

Рухлива гра «Прибери бабусине подвір'я»

*(діти під музику прибирають та сорту-
ють сміття: скло, папір, пластик,
а іграшки складають в окремих кошик)*

Мухоморка:

-Ну от, бабусине подвір'я ми вже все прибрали.

Дивіться, малята, як тут чисто і красиво стало.

Але ж скриню Осені ми так і не відшукали...

Колобок:

-До речі. Я сьогодні зранку,

Як робив зарядку,

Бачив, як красуня Осінь по лісочку походжала

І листочки там у різний колір фарбувала...

То, малята, як ви гадаєте,

Щоб скриню Осені знайти,

Може треба нам у ліс піти?

Діти мають висловити свої припущення...

Колобок:

-Так! То швиденько відправляймося до лісу!

Мухоморка:

-Чекай! А ти що, хочеш піти з нами?

А як же дід? А як же баба?

Колобок:

-А я діду й бабі нічого не скажу!

Я від діда й баби просто... втечу!

*Музична гра «А я від тебе утечу, утечу»,
сл. і муз. А. І. Буренніної, пер. Б. Яворського*

*(Діти виконують рухи за змістом пісні,
прямуючи доріжкою до «лісу».)*

Під час програшу між куплетами зустрічаємо звірят (іграшки):

Зайчика, Білочку, Ведмедика (за них «розмовляє» Мухоморка)

Мухоморка:

-О! Дивіться, хто це? Зайчик? (Білочка, Ведмедик) бере іграшку в руки і промов-

ляє, змінюючи тембр голосу: Колобок, Колобок, я тебе з'їм!

Колобок:

-Ні! Не зможеш! Бо я від тебе... упливу! (улучу, утечу – відповідно до тексту наступного куплету)

Вихованці середньої групи НВК № 2 «Зоря»: Адеєв Лев, Головкін Ілля, Гордій Рінат, Іванов Сашко, Ковтуненко Катерина, Колков Макс, Котолов Алан, Ухаренко Михайло, Фурманова Марічка; вихователі: А. А. Бігунець, А. А. Проценко.

Сцена III. Лісова галявинка

Мухоморка:

-О! А це хто? Їжачок!

Змінюючи тембр, промовляє за Їжачка:

-Я колючий Їжачок.

Спинка вся із колючок.

Я працюю, не гуляю,

На зиму їжу запасую.

Та щось грибів не можу відшукати...

Мабуть, треба дощик викликати...

А скажіть мені, малята,

Ви можете про дощик віршик розказати?

Діти розповідають вірші про дощ

(на дівчат у цей час одягають накидки «Краплинок»)

1. Осінь хмароньки збирає,

З ними танці починає.

І краплиноньки летять,

Щоб земельку напувать.

2. Іди дощику, іди,

На городи, на сади.

Щоб травичка підросла,

Щоби квіти розцвітали.

3. Іди, дощику, іди,

На городи, на сади.

Щоби діточки маленькі

Виростали здоровенькі.

4. Іди, дощику, іди,

На городи, на сади.

А ми будемо співати,

Дощику допомагати.

Діти виконують пісню-танок «Краплинки»,

сл. Ю. Хандожинської, муз. Н. Антоник

(на хлопців у цей час одягають накидки «Грибочків»)

Колобок:

-О! А після дощику в лісочку,

Подивіться, вирости гарнесенькі грибочки.

І щось хочуть нам сказати.

Тож, послухаймо, малята.

Гриб 1:

-Ми Грибочки лісові.

Підростаєм у траві.
Виглядають із травички
Наші шапки невеличкі.

Гриб 2:

-Повдягалися в брилі
Всі грибочки лісові.
І дощу ці одноніжки
Не бояться анітрішки.

Гриб 3:

-В лісі ми, як на долоньці,
Загриваємось на сонці.
А покропить дощик трішки –
Будуть довші наші ніжки.

Гриб 4:

-В мене ніжка одна,
Чобітка не маю.
На одній нозі стою
І на вас чекаю.

Гриб 5:

-Знають дочки і синочки –
Добрі страви із грибочків.
Але щоб їх готувати,
Нас ще треба упіймати!

Гриби всі разом:

-Один, два, три... Лови!

*Під швидку музику Їжак намагається
спіймати Грибочки*

Їжак:

-Ой-йо-йой! Не зловив я жодного гриба!
Ой, ганьба мені, ганьба!

Колобок:

-Їжачку, не треба сумувати.
Тобі допоможуть зараз малята.
Грибочків назбирають
Та іще на них заграють.

*Грибний оркестр під пісню «Грибочки»
сл. і муз. Н. Куликової, пер. В. Рубан
(наприкінці – віддають грибочки Їжачку)*

*Вихованці середньої групи НВК № 2 «Зоря»: Адеєв Лев, Головкін Ілля, Гордій Рінат,
Іванов Сашико, Ковтуненко Катерина, Колков Макс, Котолов Алан, Ухаренко Михайло,
Фурманова Марічка; вихователі: А. А. Бігунець, А. А. Проценко.*

Колобок:

-Як чудово на грибочках грали.
І Їжачку допомагали.
Але ж, скриню Осені ми так і не відшукали....

Їжак:

-Пих, пих, пих... Ви мені допомогли,
Тож підкажу вам, малюки,
Що листочки на галявині, ось ці,
Насправді дуже чарівні.
Треба лише трішечки почаклувати,
І вони вам допоможуть скриню відшукати!

Колобок:

-То треба вже негайно починати!

Пальчикова гімнастика «Листочки»

*Вітер по ліску гуляв,
Вітер листя рахував.
Ось – з дубочка,
Ось – з кленочка,
Ось – калиновий різний,
Ось – з берізки золотий,
Ось – останній із осинки
Вітер кинув на стежинку...
А листки лежать не хочуть.
Нас усіх до танцю просять.
Тож листочки піднімайте,
З ними в танці закружляйте!*

*Танець з осінніми листочками,
сл. А. Макианцевої, муз. А. Філіпенка
Під час танцю діти переміщуються на
груповий майданчик*

*І не підглядаємо,
Бо ми чесно граємо...
А накидочка гуляла
І когось уже обрала.
Нумо, відгадайте,
Кого вона сховала?*

*(3 рази ховаємо дитину, на 4-й раз – під
накидку ставимо скриню)*

Сцена IV. Груповий майданчик

Колобок:

-Оце так.... Діти, а куди ж це ми прилетіли?
Діти розказують про свій майданчик, як
вони тут граються

Мухоморка:

-Який красивий майданчик. І кульки є, і ко-
льорові прапорці....

Колобок:

-О, а це що? Якась накидка? Навіщо тут
вона?

Мухоморка:

-Так це ж для мене... *(накидає на себе)* Ди-
вись, яка я красива!

Колобок:

-Ой, та годі тобі вихвалитися, тут усі дітки
красиві...

Мухоморка:

Та невже? Нумо, перевірмо. Ставайте в
коло і нехай накидка підкаже, хто тут най-
гарніший, хто найкрасивіший...

Гра «Чарівна накидка»

Диво-накидка у нас,

Тож дізнаємось в цей час,

Хто тут найгарніший,

Хто найкрасивіший.

Рученята піднімаємо,

Оченята затуляємо...

Колобок:

-Нічого не розумію.... Здається, усі малята
з нами....

Тож кого ця накидка заховала?

Мухоморка:

-Усе, не можу я чекати, зазирну під накид-
ку хоча б одним очком... Ой, ой-йо-йой...
(знімає накидку) Це що? Це вона? Чарів-
на скриня Осені? Діти, як ви вважаєте, це
вона? А що там сховано?...

Колобок:

-Та годі питати,

Нумо вже цю скриню відкривати!

Один, два, три....

А тут... Від чарівниці Осені дари! –

Для всіх маляток яблучка смачні!

Мухоморка:

-Овва! Це ж така смакота!

А чи любите ви яблучка, малята,

Так же, як і я?

Колобок:

-Тож треба швидше йти до групи.

Та помити усім руки.

А потім почнемо гарненько

Їсти яблучка смачненькі!

*Вихованці середньої групи НВК № 2 «Зоря»: Адеєв Лев, Головкін Ілля, Гордій Рінат,
Іванов Сашко, Ковтуненко Катерина, Колков Макс, Котолов Алан, Ухаренко Михайло,
Фурманова Марічка; вихователі: А. А. Бігунець, А. А. Проценко.*